O‘ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI JIZZAX FILIALI

ISSN 2181-3884

ZAMONAVIY ILMIY-TEXNIK TADQIQOTLAR

xalqaro jurnali

Vol. 2 No. 3

2026

International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research

Volume 2 Issue 3
2026

Zamonaviy ilmiy-texnik tadqiqotlar xalqaro jurnali

3-son
2026

Международный журнал современных научно-технических исследований

Том 2 Выпуск 3
2026

MIRZO ULUG‘BEK NOMIDAGI O‘ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETINING JIZZAX FILIALI

Xalqaro ilmiy-elektron jurnali

Tahrir kengashi raisi:

P.f.d., prof., O.X. Turakulov

Bosh muharrir:

A.A. Abdumalikov

Tahrir kengashi mas’ul kotibi:

D.M. Jomurodov

Tahririyat hay’ati:

1. B.f.d., prof., S. Murodova (O’zMU Jizzax filiali, UZB)
2. P.f.n., prof., S. Usmanov (O’zMU Jizzax filiali, UZB)
3. T.f.n., dos., S. Tavboev (O’zMU Jizzax filiali, UZB)
4. F.f.d., prof., N. Djusupov (O’zDJTU, UZB)
5. T.f.d., dos., S. Ruzimov (TTPU, UZB)
6. P.f.d., prof., G. Lekerova (SKU, KZH)
7. DSc., Ali Coşkan (ASUI, TR)
8. T.f.d., prof., D. Irgasheva (TATU, UZB)
9. T.f.d., prof., I. Siddikov (NRU TIIAME, UZB)
10. T.f.n., dos., S. Eshkabilov (NDU, US)

Zamonaviy ilmiy-texnik tadqiqotlar xalqaro elektron jurnali (International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research) O’zMU Jizzax filiali Kengashining qaroriga asosan tashkil etilib, 2022-yil 9-sentabrda O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №038200 raqami bilan ro‘yxatidan o‘tkazilgan, shuningdek davlatlararo standartlar talabi asosida O‘zbekiston Milliy kutubxonasidan jurnal uchun 2181-3884 ISSN raqami olingan.

© “O‘zMU Jizzax filiali” – 2023

Tahririyat manzili:

130100, Jizzax viloyati, Jizzax shahri,
Sh.Rashidov Shox ko‘chasi, 259-uy.

TALABALARNING IJODIY MUSTAQILLIGINI RIVOJLANTIRISHNING BA'ZI PSIXOLOGIK-PEDAGOGIK SHARTLARI

Mamadaliyev Kamolidin Rahmatullayevich

Chirchiq davlat pedagogika universiteti, dotsent (DSc).

Annotatsiya.

Maqolada talabalarning mustaqil ijodiy faoliyatini rivojlantirish uchun zarur bo'lgan psixologik-pedagogik shart-sharoitlarning nazariy tahlili berilgan. Ushbu shart-sharoitlarning tasnifi, asosiy parametrlari hamda mustaqil ijodiy faoliyatni rivojlantirishga ko'maklashuvchi usullar tavsiflangan. Mustaqil ijodiy faoliyatni rivojlantirish ta'lim jarayonida hamda uzluksiz o'z-o'zini rivojlantirishda, ya'ni umrbod ta'lim jarayonida muhim ahamiyat kasb etadi. Bu, o'z navbatida, talabalarning mehnat bozoridagi imkoniyatlarini kengaytirish, munosib ish topish va kasbiy faoliyatda yuqori natijalarga erishishiga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: faoliyat, pedagogik jarayon, sifat, mustaqillik, ijodiy faoliyat, o'z-o'zini rivojlantirish, o'z-o'zini tarbiyalash, mustaqil ijodiy faoliyat, ta'lim, kasbiy mahorat.

НЕКОТОРЫЕ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ РАЗВИТИЯ ТВОРЧЕСКОЙ САМОСТОЯТЕЛЬНОСТИ СТУДЕНТОВ

Мамадалиев Камолидин Рахматуллаевич

Чирчикский государственный педагогический университет, доцент (DSc).

Аннотация.

В статье представлен теоретический анализ психолого-педагогических условий, необходимых для развития самостоятельной творческой деятельности студентов. Рассматриваются классификация и основные параметры данных условий, а также методы, способствующие развитию самостоятельной творческой деятельности. Развитие самостоятельной творческой деятельности играет важную роль как в образовательном процессе, так и в непрерывном саморазвитии, то есть в обучении на протяжении всей жизни. Это, в свою очередь, способствует расширению возможностей студентов на рынке труда, поиску достойной работы и достижению высоких результатов в профессиональной деятельности.

Ключевые слова: деятельность, педагогический процесс, качество, самостоятельность, творческая деятельность, саморазвитие, самовоспитание, самостоятельная творческая деятельность, образование, профессиональное мастерство.

SOME PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR DEVELOPING STUDENTS' CREATIVE INDEPENDENCE

Mamadaliyev Kamolidin Rahmatullayevich

Chirchiq State Pedagogical University, Associate Professor (DSc).

Abstract.

The article provides a theoretical analysis of the psychological and pedagogical conditions necessary for developing students' independent creative activity. It examines the classification and key parameters of these conditions, as well as methods that facilitate the development of independent creative activity. The development of independent creative activity plays an important role both in the educational process and in continuous self-development, particularly in the context of lifelong learning. This, in turn, contributes to expanding students' opportunities in the labor market, finding decent employment, and achieving better results in their professional activities.

Keywords: activity, pedagogical process, quality, independence, creative activity,

self-development, self-education, independent creative activity, education, professional skills.

Kirish. Bugungi kunda jamiyatda oʻrin topishda boʻlajak mutaxassislarni mustaqil ta'lim olishga va oʻzini oʻzi tashxis etishga, bilim va koʻnikmalarni uzluksiz kengaytirish hamda chuqurlashtirishga oʻrgatishdan iborat boʻlib, u butun hayot davomida oʻqishni davom ettirishga tayanch hisoblanadi.

Mustaqil ijodiy kompetensiyalarni egallagan mutaxassis eskirgan algoritm va dalillardan foydalanmasdan, balki mavjud axborotlarni faol va mahsuldor tahlil qilish, yangi, yanada samarali algoritm, resurs va texnologiyalarni yaratish va tanlashni uddalay oladi. Ammo oliy ta'lim muassasalari ta'lim yoʻnalishlarida boʻlajak kasb ta'limi talabalarida mustaqil ijodiy koʻnikmani shakllantirishning mavjud darajasi zamonaviy talablarga toʻlasicha javob bera olmaydi. Shuning uchun ham oʻquv-tarbiya jarayonida ilmiy-pedagogik eksperiment oʻtkazish texnologiyasini egallagan kompetent talaba shaxsini shakllantirish va rivojlantirish masalasi pedagogika fani oldidagi dolzarb masalalardan biri hisoblanadi.

Ilmiy adabiyotlarda "psixologik-pedagogik sharoitlar" tushunchasi ta'lim muhitida ma'lum shaxsiy fazilatlarning samarali shakllanishi va rivojlanishini ta'minlaydigan maqsadli tashkil etilgan omillar va ta'sirlar tizimi sifatida ta'riflanadi (M. I. Maxmutov, L. I. Bojovich, V. A. Slastenin).

Psixologik-pedagogik sharoitlarning asosiy tarkibiy qismlari quyidagilardan iborat:

Psixologik sharoitlar — ichki motivatsiya (A. N. Leontiev boʻyicha) kognitiv va ijodiy faoliyatning asosiy manbai; psixologik xavfsizlik (K. Rojers) oʻzini erkin ifoda etishning asosiy shartidir; ijodiy fikrlashni rivojlantirish (J. Guilford, P. Torrance) — divergent fikrlash, oʻziga xoslik, moslashuvchanlik; oʻziga ishonch va oʻzini oʻzi qabul qilish (A. Maslou, K. Rojers) mustaqillik va baholashga qarshilik koʻrsatishning asosidir.

Pedagogik — tanlov va noaniqlik holatlarini yaratish (L. M. Fridman) — qaror qabul qilish qobiliyatini rivojlantiradi; ijodkorlikni rivojlantiruvchi ta'lim muhitini yaratish (V. V. Davydov, L. V. Zankov); faol va muammoli ta'lim usullaridan foydalanish (J. Dyui, T. V. Kudryavtseva); talabaning subyektiv pozitsiyasini shakllantirish (E. S. Poʻlat) — jalb qilish, mas'uliyat, fikrlash.

Xorijiy yondashuvlar — K. Rojersning gumanistik pedagogikasi: asosiy shart — "shaxsni soʻzsiz qabul qilish", oʻquvchi baholashdan qoʻrqmasdan oʻzini namoyon qila oladigan muhitni yaratishdir; J. Gilfordning divergent fikrlash konsepsiyasi: ijodiy mustaqillikni rivojlantirish nostandart fikrlash uchun vazifalarni doimiy ravishda kiritishni talab qiladi; P. Torrance (Ijodkorlik testi): talabalarni innovatsion va xayolparastlikka undaydigan shart-sharoitlarning muhimligini ta'kidladi.

Shartlar tasnifi (S. L. Rubinshteyn va V. A. Yasvin boʻyicha) — *tashqi* (ijtimoiy va pedagogik): oʻqituvchining oʻzaro ta'sir qilish uslubi, oʻqitish usullari, oʻquv-uslubiy bazasi; *ichki* (shaxsiy-psixologik): motivatsion munosabatlar, mustaqillikning rivojlanish darajasi, ijodiy fikrlash.

Jadvalda talabalarning ijodiy mustaqilligini rivojlantirishning *psixologik-pedagogik sharoitlari olimlarning turli fikrlari qiyosiy tahlil* qilib bermoqdamiz:

Muallif	**Psixologik sharoitlar**	**Pedagogik sharoitlar**	**Yondashuvning o'ziga xos xususiyatlari**
N.Yu. Qosimova	Psixologik yordam, hissiy intellektni rivojlantirish	Tanqidiy fikrlash, ochiq topshiriqlar va muloqotda ijodkorlik	Talabalarning ijtimoiy va hayotiy amaliyotlari bilan bog'lash
C.M. Inomov	O'z-o'zini hurmat qilish, muvaffaqiyat motivatsiyasi, ichki faollik	Keys usuli, kichik guruhlarda ishlash	Hamkorlikda ijodkorlikni rivojlantirish
M.A.Xodjaeva	Qadriyat yo'nalishlarini rivojlantirish, o'z-o'zini samaradorligini his qilish	Interfaol texnologiyalar va ijodiy topshiriqlardan foydalanish	Madaniy va milliy omillarni hisobga olish
H.T. Tojixonov	Bilimga ijobiy munosabatni shakllantirish	Talabalarni real muammoli vaziyatlarga jalb qilish	Pragmatik-faollik yondashuvi
E.I. Isaev	Motivatsiya, o'z-o'zini anglash, ijodkorlikni rivojlantirish	Individual yondashuv, ijodiy muhitni tashkil etish	Shaxsiy resurslar va qo'llab-quvvatlash muhitini hisobga olgan holda
T.V. Kudryavtseva	Ichki motivatsiya, o'ziga ishonch	Ta'lim mustaqilligini bosqichma-bosqich rivojlantirish	Bosqichma-bosqich rivojlanishga e'tibor qaratadi
K. Rojers (AQSh)	Shaxsiy e'tirof, ishonch, so'z erkinligi	Fikr-mulohaza, dialog, mulohazasiz	Gumanistik yondashuv
J. Guilford (AQSh)	Divergent fikrlashni,	Muammoli ta'lim,	Ijodkorlik tushunchasiga

	tasavvurni rag'batlantirish	bilimlarni o'zgartirish vazifalari	asoslanadi
L.M.Fridman	O'z-o'zini tahlil qilish, fikrlash, ijodiy e'tibor	Tanlov va noaniqlik holatlarini yaratish	Refleksiv mexanizmlarni ta'kidlaydi
G.G. Granik	Hissiy farovonlik, qulaylik	Loyiha usuli, tadqiqot faoliyati	Hissiy va intellektual sohalarning integratsiyasi

Shunday qilib, talabalarning ijodiy mustaqilligini rivojlantirishning psixologik-pedagogik shartlari ilmiy maktabiga qarab turlicha talqin qilinadi. Umumiy narsa motivatsion, kognitiv va shaxsiy omillarni tegishli uslubiy yordam bilan birlashtirish zarurligini tan olishdir. Jadvaldan ko‘rinib turibdiki, tadqiqotchilar (N. Yu. Qosimova, C. M. Inomov, M. A. Xodjaeva, H. T. Tojixonov, E. I. Isaev, T. V. Kudryavtseva, K. Rojers, J. Gilford va boshqalar) mustaqillik va ijodkorlikni shakllantirishning asosiy shartlari sifatida ishonch muhiti, tanlash erkinligi, ijodkorlikni rag‘batlantirish va o‘z-o‘zini tahlil qilishni rivojlantirish muhimligini ta’kidlaydilar. Ushbu sharhda ta’lim jarayonini tashkil etishda kompleks yondashuv muhimligi ta’kidlangan.

Agar talaba oliy ta’lim muassasasida tahsil olish davomida o‘zining shaxsiy tajribasiga tayanib, bilimlarni tayyor holda egallamasdan, unga mustaqil ravishda erishsa, u holda u o‘zining bo‘lajak faoliyatida ham xuddi shunday harakat qilishga intiladi. Oliy ta’lim muassasalarida ijodiy va mustaqil fikrlovchi mutaxassisni tayyorlashni esa talabalarni ilmiy-tadqiqot ishiga jalb etish orqali amalga oshirish mumkin.

Mustaqil ijodiy kompetensiyasini shakllantirishda o‘quv jarayonida qo‘llaniladigan usul va yondashuvlar ham asosiy o‘rin tutadi. Masalan, muammoli ta’lim, loyiha asosidagi ta’lim va keys usullarini qo‘llash talabalarni amaliy masalalarni yechishda o‘z bilim va ko‘nikmalarini qo‘llashi mumkin bo‘lgan hayotiy vaziyatlarga sho‘ng‘ish imkonini beradi. Bu nafaqat ularning ijodiy qobiliyatini rivojlantiradi, balki jamoada ishlash, muloqot qilish va o‘z nuqtayi nazarini himoya qilish qobiliyatini rivojlantiradi.

Bundan tashqari, muhim jihat talabalarni mustaqil bilim olish va izlanishga undashdir. Motivatsiya ham ichki, ham tashqi bo‘lishi mumkin. Ichki motivatsiya fanga qiziqish, yangi narsalarni o‘rganish istagi va o‘z-o‘zini takomillashtirish bilan bog‘liq. Tashqi motivatsiya baholar, o‘qituvchilar va tengdoshlar tomonidan tan olinishi va kasbiy rivojlanish istiqbollari bilan bog‘liq bo‘lishi mumkin. O‘qituvchilar ana shu jihatlarni hisobga olib, talabalarda ichki motivatsiyani shakllantirishga yordam beradigan shart-sharoitlarni yaratishi kerak. Bunga o‘quv guruhida ijobiy muhit yaratish, talabalar tashabbuslarini qo‘llab-quvvatlash, ularga tadqiqot va loyihalar uchun mavzu tanlashda erkinlik berish orqali erishish mumkin.

Oliy ta’lim muassasalarimizda talabalarning mustaqil ijodiy faoliyatini rivojlantirishning psixologik-pedagogik mexanizmlari faol joriy etilmoqda, bu esa davlat ta’lim siyosati sharoitida oliy ta’lim mazmunini yangilash vazifalariga mos keladi.

Ta’lim tarixining turli bosqichlarida ijodiy mustaqillikni rivojlantirishga bir qancha yondashuvlar ilgari surilgan, masalan, 1960-yillarda e’tibor talabaning faoliyatiga (A. M. Matyushkin, V. A. Krutetskiy) qaratilgan, 1990-yillarda e’tibor shaxsning o‘ziga yo‘naltirilgan ta’limga (I. S. Yakimanskaya), bugungi kunda gumanistik va raqamli yondashuvning integratsiyasiga e’tibor berilmoqda.

Talabalarning mustaqil ijodiy faoliyatini rivojlantirish, ularning ichki salohiyatini faollashtirish, motivatsiya, ijodiy fikrlash va o‘z-o‘zini rivojlantirish qobiliyatini shakllantirishga yordam beradigan muayyan psixologik-pedagogik shart-sharoitlarni yaratmasdan mumkin emas. Psixologiya va pedagogika sohasidagi zamonaviy tadqiqotlar bunday sharoitlarning samarali va shaxsga yo‘naltirilgan ta’lim jarayoni uchun zarur asos sifatida muhimligini ta’kidlaydi [1; 5; 10].

Ijodiy mustaqillikni rivojlantirishning eng muhim sharti — bu ta’lim va kasbiy faoliyat uchun barqaror ichki motivatsiyaning mavjudligi. L. S. Vygotskiyning fikriga ko‘ra, motivatsiya har qanday faoliyat turini harakatga keltiruvchi kuch bo‘lib, o‘quv jarayoniga individual jalb qilish darajasini belgilaydi [4]. Ijodiy motivatsiya talabaga tanlov erkinligi, o‘zini namoyon qilish va o‘z faoliyatini baholash imkoniyati berilgan sharoitda shakllanadi. A. K. Markova va V. I. Andreevlarning asarlarida o‘z-o‘zini rivojlantirish, shaxsiy va professional “men”ni amalga oshirish uchun motivatsiya muhim rol o‘ynashi ta’kidlanadi [1; 4].

Talabaning o‘z faoliyati natijalarini mustaqil ravishda rejalashtirish, tashkil etish, nazorat qilish va baholash qobiliyatini nazarda tutadigan o‘zini o‘zi boshqarish qobiliyatini rivojlantirish ham bir xil darajada muhim shartdir. I. A. Zimnyaya va P. I. Pidkasistiyning so‘zlariga ko‘ra, o‘z-o‘zini tartibga solish — talabaning ichki avtonomiyasining asosi, uning samarali individual va jamoaviy faoliyatga tayyorligini bildiradi [6; 7].

Ijodiy mustaqillikni rivojlantirishda talabaning tashabbusi, ijodkorligi va individual rivojlanish sur’atlarini qo‘llab-quvvatlashga yo‘naltirilishi kerak bo‘lgan ta’lim muhitining sharoitlari muhim rol o‘ynaydi. G. I. Shchukina o‘rganishda faol fikrlashni rag‘batlantiradigan muammoli vaziyatlarni tashkil etish muhimligini ta’kidlaydi [9]. Bunday sharoitlarni yaratishning samarali shakli talabalarni haqiqiy ta’lim va kasbiy vazifalarga jalb qilishni osonlashtiradigan loyiha va tadqiqot faoliyatini joriy etishdir.

Pedagogik yordam alohida ahamiyatga ega bo‘lib, unda o‘qituvchi nafaqat bilim tashuvchisi, balki tarbiyachi,

moderator, murabbiy sifatida ham ishlaydi, talabalarning o‘zini o‘zi anglashi uchun joy yaratadi. Ushbu yondashuv shaxsga yo‘naltirilgan va faoliyatga asoslangan ta’lim tamoyillariga mos keladi, bunda o‘qituvchi talabaga o‘z imkoniyatlarini ro‘yobga chiqarishga va amalga oshirishga yordam beradi, yechimlarni yuklamasdan, balki o‘z-o‘zini rivojlantirish jarayoniga rahbarlik qiladi [5; 11].

Xorijiy pedagogikada ham talabalarning ijodiy mustaqilligini rivojlantirish ustuvor yo‘nalish sifatida qaraladi. Eng muhim yondashuvlardan biri M. Noulz tomonidan taklif qilingan “O‘z-o‘zini boshqarish” (talabaning o‘zi tomonidan boshqariladigan ta’lim) konsepsiyasidir. U kattalar talabalarini maqsadlar qo‘yish, o‘quv vositalarini tanlash va o‘z taraqqiyotini baholashga qodir va majburiy subyektlar sifatida ko‘radi [10]. Ushbu model AQSh, Buyuk Britaniya va Kanada universitetlarida keng qo‘llanilib kelmoqda.

Talabalarning ijodiy mustaqilligini rivojlantirish psixologik-pedagogik shart-sharoitlari haqida o‘zbek olimlarining qarashlari ham tahlil qilindi, jumladan, G. K. Baxodirova shaxsga yo‘naltirilgan ta’lim tamoyili asosida ijodiy mustaqillikni rivojlantirish zarurligini va tadqiqotlar, pedagogik vaziyatlar, kvest-o‘yinlar orqali talabalarni mustaqil fikrlashga undash kerak, deb ta’kidlaydi.

Z. X. Yuldasheva, D. M. Raximovalar asarlarida ijodiy mustaqillik ichki motivatsiyasiz rivojlanmaydi, erkinlik, ishonchli muhit va pedagogning fasilitator sifatidagi roli muhim ahamiyatga ega, deb hisoblaydilar. Emotsional muhit va ijodiy faollik o‘rtasidagi bog‘liqlikni o‘rganib, emotsional iqlim talabada ijodiy tashabbus paydo bo‘lishi uchun qulay shart-sharoit yaratadi, deb ta’kidlaydilar. X. A. Ibragimova esa tanlov vaziyatlarini yaratish, faoliyatni tahlil qilish va noodatiy g‘oyalarni qo‘llab-quvvatlash orqali ijodiy fikrga yo‘l ochish mumkinligini ta’kidlaydi.

MDH olimlaridan E. A. Klimov (Rossiya), T. I. Shamova (Rossiya)lar ijodiy mustaqillik shaxsning mazmunli faoliyatga jalb qilinishi orqali rivojlanadi. Talabaning shaxsiy maqsadi va o‘zini ifoda etish imkoniyati mavjud bo‘lishi kerak, deb ta’kidlab, psixologik-pedagogik sharoitlarga quyidagilarni kiritishadi: muvaffaqiyat holatlari, motivatsion muhit, tanlov imkoniyati va individual yondashuv.

A. Imangazina (Qozog‘iston) — milliy qadriyatlar asosida ijodiy shaxsni shakllantirish tarafdori. Etnopedagogika, madaniy loyihalar va avlodlararo muloqot ijodkorlikni oshiradi, deydi. B. Asanova (Qirg‘iziston) — polimadaniy muhitda ijodiy tafakkurni shakllantirish sharoitlarini o‘rganadi. Loyiha metodlari, savolga asoslangan yondashuv va murabbiylikni taklif qiladi. I. S. Yakimanskaya (Belarus) — rivojlantiruvchi ta’lim asoschisi, shaxsiy ma’no, hamkorlik, reflektiv pozitsiya — ijodiy va mustaqil o‘sish uchun asosdir, deb hisoblaydi.

Loyihaga asoslangan ta’lim (PBL) metodologiyasi ham mashhur bo‘lmoqda. Ushbu metodologiya ochiq, amaliyotga yo‘naltirilgan muammolarni hal qilishga asoslangan bo‘lib, unda talabalar real loyihalar ustida ishlaydilar, tadqiqot va muloqot qobiliyatlarini rivojlantiradilar [11]. Bunday yondashuv tashabbuskorlik va mustaqillikni rag‘batlantiradi va ijodiy fikrlashni rivojlantirishga yordam beradi.

Tadqiqotchi K. Robinson ijodiy tafakkur faqat psixologik xavfsizlik sharoitidagina rivojlanadi, bunda talaba xato qilishdan qo‘rqmaydi, tajriba o‘tkazib, o‘z fikrini erkin ifodalay oladi [12], degan fikrni ilgari suradi. Skandinaviya mamlakatlarida (Finlyandiya, Shvetsiya) “amalda o‘rganish” tamoyili keng tarqaldi — harakat orqali o‘rganish, bunda asosiy e’tibor talabalarning mustaqil faoliyati, doimiy fikrlash va amaliyotni tushunishga qaratiladi [12].

Shunday qilib, xorijiy mamlakatlar tajribasi shuni ko‘rsatadiki, *mustaqil ijodiy faoliyatning samarali rivojlanishiga quyidagilar yordam beradi*:

- talabalarga ta’lim usullarini tanlashda erkinlik berish;
- real loyiha va tadqiqot faoliyatida faol ishtirok etish;
- ijodkorlik va individuallikni ta’minlaydigan xavfsiz ta’lim muhitini yaratish;
- tanqidiy va ijodiy fikrlashni rivojlantirishga qaratilgan pedagogik yordam.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Tojiev M., Mamadaliev K. *O‘qitish texnologiyasi va loyihalashtirish: o‘quv va ilmiy-uslubiy qo‘llanma.* – Toshkent: Fan va texnologiya, 2013. – 160 b.
2. Ziyomuhammadov B., Tojiev M. *Pedagogik texnologiya – zamonaviy o‘zbek milliy modeli.* – Toshkent: Lider Press, 2009.
3. Mamadaliyev K. R. Oliy ta’lim muassasalaridagi fanlarni o‘qitishning metodik sistemasini ishlab chiqish va ta’lim jarayonlariga tatbiq etish metodikasi // *Xalq ta’limi.* – Toshkent, 2023. – № 6. – B. 143–145. – ISSN 2181-7324.
4. Mamadaliyev K. R. “Informatika o‘qitish jarayonini loyihalash” o‘quv fanining o‘quv-metodik majmuasini loyihalashtirish asosida takomillashtirish // *O‘zMU xabarlari.* – Toshkent, 2023. – № 1.8.1. – B. 143–145. – ISSN 2181-7839.
5. Mamadaliyev K. R. Pedagogika ta’lim yo‘nalishlari uchun o‘quv adabiyotlarining yangi avlodini ta’lim jarayoniga tatbiq etish metodikasi // *O‘zMU xabarlari.* – Toshkent, 2023. – № 1.9.1. – B. 146–148. – ISSN 2181-7839.
6. Mamadaliyev K. R. Elektron o‘quv-metodik majmualarni yaratish metodikasi // *O‘zMU xabarlari.* – Toshkent, 2023. – № 1.11. – B. 127–129. – ISSN 2181-7839.
7. Mamadaliyev K. R. Pedagogika ta’lim yo‘nalishlarining yangi avlod o‘quv adabiyotlarini yaratishda o‘quv jarayoni loyihalarini tuzish // *Mug‘allim həm yzliksiz bilimlendiriw.* – Nөkis, 2024. – № 1. – B. 300–309. – ISSN 2181-7138.

8. Mamadaliyev K. R. Elektron oʻquv qoʻllanmalar yaratishning asosiy vositalari va ularni yaratishga qoʻyiladigan umumiy talablar // *Mugʻallim həm yzliksiz bilimlendiriw.* – Nөkis, 2025. – № 1. – B. 248–256. – ISSN 2181-7138.